

Felelős szerkesztő
MURANYI JOZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem a vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZERDA, 1910. JANUÁR 12.

HATODIK ÉVFOLYAM. — 8. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy órára . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— K
Kiadóhivatal:
Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerinti

Khuen a miniszterelnök.

—
A választási kabinet.

— Felosztatják a Házat. —

Döntött a király.

Kassa, jan. 11.

Lukács Lászlónak, a mikor a kormányelnöki designálást megkapta és elfogadta, három alternatív terve volt. Kormányt alakít a Justh-párt támogatásával, kormányt alakít békitő és közvetítő színezettel a kooperáló pártok által megadandó indennitásra támaszkodva, kormányt alakít mindenki ellen: fölosztalja a képviselőházat és választat.

A három eshetőség közül kettőben kudarcot vallott. Justh Gyulának nem ültek fel a szemfényvesztésnek, a kooperáló pártok pedig nem biztosították neki az indennitást. Mind a két kudarcot az a nagy optimizmus okozta, amely Lukács vállalkozásának jellemző sajátága. — Amilyen könnyen vette feladatát, oly felületesen ítélte meg a nehézségeket és minden garancia nélkül cselekedett. Most nem marad más hátra, mint a harmadik változat: az országgyűlés felosztatása.

A harmadik eshetőség elől azonban már megretirált Lukács László. Gyenge fizikumára hivatkozott, holott inkább a feladat veszedelmes és kárhozatos mivolta az, ami visszatartotta a harci kabinet alakításától. Lukács szerepe tehát a mai nappal véget ért, a még meg sem született csonka kabinet egyelőre semmis s a király megbizta Khuen-Héderváry Károly grófot a kabinetalakítással.

A politikai világ már tegnap nagy meglepetéssel fogadta, hogy Lukács kihallgatása után döntés nem történt s hogy a király fentartván elhatározását, a kabinet iroda útján meghívta Khuen-Héderváry grófot. Lukács már tegnap kifejtette, hogy indennitás nélkül képtelen a békés kibontakozásra vonatkozó tervet keresztül vinni s nincs más megoldás az adott esetben, mint a képviselőház felosztatása. Erre a feladatra maga helyett Héderváry grófot ajánlotta, amit a király ma elfogadott.

Az új designált miniszterelnök ma délelőtt jelent meg a királynál s átvette a kabinetalakításra vonatkozó

királyi megbízást. Holnap reggel Budapestre érkeznek s megkezdik kabinetjének az összeverbuvalását. Khuen grófnak meghívása nem jót jelent. Az ő küldetése a korona amaz szilárd elhatározását bizonyítja, hogy egyetlen nemzeti óhajt se hajlandó teljesíteni, hanem a föltétlen megadás álláspontján állva, azt követeli, hogy a parlament vakon engedelmessédjék az ő akaratának.

Ebben a pillanatban még nem tudjuk, hogy hová fog kifejlődni Khuen-Héderváry megbízása. Egy bizonyos tény, hogy mindjobban távolodunk az alkotmányosságtól s olyan tünetek mutatkoznak politikai életünkben, melyet alkotmány ellenesnek szoktunk megbélyegezni.

*

A válság legujabb fordulatáról a következő távirati és telefon jelentéseket kaptuk:

Lukács helyett Khuen.

Bécs, január 11.

Huszonegy óra alatt a magyar politikai helyzetben óriási változás állott be. Lukács már nem designált miniszterelnök, szerepét Khuen Héderváry vette át, de más küldetéssel. Khuen ugyanis fel fogja osztalni a Házat és a választásokat fogja vezetni.

Ma délelőtt a király úgy Lukácsot mint Héderváryt fogadta. Ezt megelőzőleg Lukács és Héderváry egymással folytattak tanácskozást. A tanácskozás természetesen a későbbi fordulat előkészítését célozta. Lukács ugyanis egész biztosan látva azt, hogy az indennitást nem kapja meg a parlamentben, azt az ajánlatot tette a királynak, hogy bizza meg helyette Khuent, aki már fizikumánál fogva is alkalmasabb arra, hogy a választás küzdelmeit végigélje.

Az új miniszterelnök. Khuen a királynál.

Bécs, jan. 11.

Ma délelőtt 11 órakor fogadta a király Héderváryt. A kihallgatás egy óra hosszat tartott. Innen Khuen a Kabinetirodába hajtott, majd egy újságíró fogadott, aki azt kérdezte Khuentől: igaz-e az, hogy a király miniszterelnökké nevezte ki? Khuen erre így felelt:

— A király megbízott a kabinetalakítással. Kihallgatás után a Kabinetirodában voltam, ahol formásokat intéztem el. Most Hédervárra, majd Budapestre utazom, ahol érintkezésbe lépek azokkal, a kiket kormányomba való belépésre megnyerni akarok. Programot majd Budapesten adok.

A csonkák.

Budapest, jan. 11.

Khuen kinevezésével kapcsolatban fölmerült az a kérdés, hogy vajjon Lukács csonka kabinetjének tagjai részt vesznek-e Khuen-kabinetjében is. Erre nézve általános

az a nézet, hogy ígéretük semmiesetre sem köti ezeket a politikusokat, mert ők egy béketárgyalási kabinetben való részvételre tettek ígéretet.

Lukács bucsukihallgatása.

Budapest, jan. 11.

Hogy Lukács vállalkozása meynyre be van mint miniszterelnökség fejezve, arról tanuságot tehet az, hogy már ma délután két órakor bucsukihallgatáson jelent meg a királynál. De valószínű az, hogy Lukács mint pénzügyminiszter részt fog venni Khuen kabinetjében, melyben esetleg helyet foglalnak a csonka kabinetnek azon tagjai is, kik erre vállalkozni fognak.

Khuen megbízása — minden valószínűség szerint — már kizár minden indennitási kísérletet és avval kezdődik, hogy Khuen felosztatja a Házat.

Lukács és az indennitás.

A Lukács-féle sikertelen vállalkozás miatt a megbízott miniszterelnök oldalán most a többségi pártok vezéreit okolják a kudarcért, azt hangoztatva, hogy a pártvezérek megígérték a kéthónapi indennitást, de nem tartották meg. A *Magyar Nemzet* hiteles forrásból ismerteti a pénzügyminiszteriumban lefolyt tanácskozást, s Kosuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Frassay Gyula gróf, Molnár János és vegezetül Wekerle Sándor hiteles nyilatkozatainak közlésével megállapítja, hogy ezek a nyilatkozatok éppen nem voltak biztató tartalmuak s csak a nagy optimizmus teszi lehetővé, hogy Lukács ezekben kész támogatást láttott. A Magyar Tudósító is azt közli, hogy az újévi értekezletből Lukács nem vonhatta le azt a következtetést, hogy vele szemben a pártok határozott ígéretet tettek volna.

Héderváry szerepe.

Egy beavatott politikus, aki összekötéseivel fogva, ismeri Lukács taktikáját. Héderváry gróf meghívásának hírére a következő információt adta elő:

— En úgy tudom, hogy Héderváry esetleg résztvesz a Lukács-kabinetben és meghívásának célja az, hogy a király Héderváry véleményét akarja tudni egy közeli képviselőválasztás eshetőségeiről és időpontjáról. Valószínű, hogy Lukács lesz a miniszterelnök és Héderváry a belügyminiszter, aki a választást vezeti. A mostani főispánok fölmentését alkalmasint már a szerdai hivatalos újság közli és az új főispánokat e hét végén nevezik ki. Akár Lukács, akár pedig Héderváry lesz a miniszterelnök, rövid, legfőlebb egy hetes indennitási vita után, mikor a vita céltalanságait látni fogja, királyi kéziratral elnapolja a Házat egy vagy két hónapra, hogy a választásra előkészüljön.

Készülnek a választásokra.

A parlamenti pártok körében már bizonyosra veszik a közeli választást. Az alkotmánypárt tegnap kiegészítette a végrehajtó

bizottságot s Széll Kálmán elnöki megnyitójában utalt a választások közeli eshetőségére. A Kossuth pártban Hédeváry meghívását úgy ítélik, hogy bizonyosra vették, hogy e fordulat közeli képviselőválasztásokat jelent. A párt tagjai készülnek is a választásra a párt eredeti programja és az általános választói jog reformja alapján. Ami a függetlenségi pártok kooperálását illeti, az a pártban uralkodó felfogás, hogy azt előre megállapítani nem lehet. — Például nem kooperálnak, ha a Justh-párt ragaszkodik az általános egyenlő, titkos szavazati joghoz. — A Justh-párt elhatározta, hogy hamarosan megalakítja a választási bizottságot, szervezi a kerületeket és már most jelöl mindenütt képviselőket, mert a jelölteket megválogatják és csupán megbízható embereket támogatnak.

Fiatalok bűnösök.

A társadalom felelősége.

A régi büntetőjogi iskola tanításának lényege arra szorított, hogy felmerült bűncselekmény esetén elsősorban és mindenekelőtt azt vizsgálta, vajon megállapítható-e a vádlott cselekményében azok a tényelemek, melyek tüzetesen a vonatkozó törvényhelyen felsorolva vannak. Kizárólag magával a bűncselekménnyel, mint jogi fogalommal törődött, dogmatica fejtegette az ügyvezető tényálladási alkotó elemek felforgását és ha megtalálta ezt, valósággal „ruházta” a paragrafust: ily módon állapítván meg a tolvajt, csalót, orgazdat, váltóhamisítót. Az újabb büntető tudomány más alapon indult el. Nem a tettet, a bűncselekményt vette elsősorban vizsgálat alá, hanem a bűnöző embert, a tettet figyelte meg. Nem a törvény szavait, ezeknek értelmét kereste a megállapított tényállásban, hanem a tettes egyéniségét, életviszonyait, hajlamát, képességét igyekezett felismerni, hogy ebből vonjon következtetést: az elkövetett bűncselekmény megítélésére. Mi sem természetesebb, hogy ez az új irány a tudomány és ismeretágak azon köréből merített alapot a megfigyelésre és felismerésre, melyek a bűnös embert, mint embert élet-tani, szociológiai viszonyaiban megalkották és mindannyiszor felhasználta az idevonatkozó ismereteket, ha az igazság eszményi felfogásából indulva ki ítélkezett a bíró. Ennek az újabb iskolának a tanítása van lefektetve a büntető novellában s különösen a novellának második fejezetében, mely a fiatalokakra vonatkozó rendelkezéseket foglalja magában, a mely — mint ismeretes — január hó elsején lépett nálunk hatályba.

A tudományos buvárlat, a szakszerű foglalkozás reávezette e tárggyal foglalkozókat, hogy a bíróság elé került gyermekekkel és fiatalokkal szemben a környezetnek, magának a társadalomnak van mindenekelőtt romboló hatása s így fejlődött ki, alakult meg mint felismerés a társadalom felelősége.

Egy amerikai tudós Barows a legutóbbi budapesti börtönügyi kongresszuson kimutatta a társadalom felelőségét a kiskorúakkal szemben. Megfigyeléseiben kiterjeszkedett az erkölcsi, vallási, egyéni, családi, társasági viszonylatok minden körére. A környezet hatása, a foglalkozás tere, az élet-hivatás elrendezése s ezen felül a télenység, dorbézolás, felügyeletlenség, csavargás, koldulási hajlam, a ponyvairodalom rontó befolyása, az innormális, vagy büntetésekre szuggeraló ügyvezetés „mozik”, mint a bűnözési hajlam felkeltésére alkalmas esz-

közök, mind indokoltan feltárva jelentkeznek az amerikai tudós tanulmányában. És eredményül, összegezőként kiemelkedik a le-szűrt szemrehányás: a társadalom felelős az elzúllott, romlásnak kitétt gyermekekért és fiatalokukért.

Es vajjon megérti e a mi társadal-munkát az intő, figyelmeztető igazságot, felismeri-e minden egyes ember azt a kötelességet, mely reá, mint a társadalom tag-jára vár? Felajánlja-e munkáját, erejét, rendelkezésre bocsátja-e ügyeszeretettől átha-tott kitartását, tevékenységét, melyre egyé-nileg is elkötelezve van?

HIREK

— Elhunyt bizottsági tag. A városi törvényhatósági bizottságnak gyásza van. Ma hajnalban meghalt Jaszusch Antal városi virilista, háztulajdonos és a mészárosok ipartársulatának beltagja. Rövid szenvedés után ragadta el a halál az élet teljes erejében levő férfit, akinek elhunytá ösvinte és általános részvétet kelt a polgárság körében. Jaszusch élénk szerepet vitt az iparos osztályban. A bizalom és tisztelet emelte a legutóbbi kamarai választáson az ipari osztály beltagjainak sorába. Fáradhatatlan szorgalmával tekintélyes vagyont gyűjtött össze s tisztes pozíciót szerzett magának. Rövid ideig volt beteg. Tarkóján egy veszedelmes kelés támadt s ebből kapott vérmérgezést, mely halálát okozta. Feleségén kívül öt gyermek gyászolja az elhunytat, akinek halálával a régi érdemes kassai polgárok sora ritkult meg.

— Halálozás. Puskás István kassai cipészmeister, volt kamarai beltag, élete 55-ik évében elhunyt. Holnap délután temetik. — Özv. Matyasovszky Kálmánné s.ül. ujlaki Rác Gizella, élete 48-ik évében Nyirboghányban varatlanul elhunyt.

— Kassai művész sikere. Bécsnek egyik legtekintélyesebb lapjában a „Die Zeit”-ban olvassuk, hogy a „Theater an der Wien”-ben rendezett matinén óriási és jól megérdemelt sikere volt Major D. Gyulának a kassai származású hírneves zongoraművésznek, aki nemrégiben Kassán is nagy tetszés mellett zongorázott a leányegylet zsúrján. Bécsben Major D. Gyula „Balaton” című symphoniai művét adták elő s a bájos, zenei finomságokkal telített magyar mű oly frappáns tetszést keltett, hogy a szűnni nem akaró viharos tapsra a szerzőnek meg kellett jelennie a dobogón. Örömmel regisztráljuk e hirt annál is inkább, mert Major D. Gyula a mi körünkben való és a külföldön már eddig is sok dicsőséget szerzett a magyar zenének.

— Az ex-lex és a szerelem. Most, hogy ismét beleszóppentünk az ex-lexbe, az állami organizmus szervei egyre másra kezdik felmondani a szolgálatot. Nagyobb baj mindebből nem származik ugyan, de annál több kellemetlenség. A hivatalokba felhalmozódik a restancia s később, ha beáll a törvényes állapot, megszorodik a munka. Mindez pedig rendeleti uton történik, mert nemcsak dolgozni, hanem össze-tett kézzel ülni s csak parancsszóra szabad.

Az anyakönyvvezetés s ezen a réven a házasságra vezető szerelem is alá van vetve az állam-hatalomnak. A sziveket az anyakönyvvezető kapcsolja egybe, ha nincs anyakönyvvezető, nincs házasság. S mivel az ex-lex alatt nem szabad gondoskodni anyakönyvvezető helyettesről, az ideiglenes törvénytelen állapot ezen a téren könnyen állandóbb törvénytelen állapotoknak lesz az előidézője. Azért hát a szerelmes pártokat első sorban fogja érdekelni Andrássy Gyula gróf belügyminiszternek az összes főispánokhoz intézett azon rendelete, amelyben meghagyja nekik, hogy az ex-lex-ben helyettes anyakönyvvezetőket ne nevezzenek ki, mert ő azoknak a tisztelet díját nem fogja kiutalványozni.

— Munkásbiztosító-pénztárak reformja

A kereskedelemügyi miniszteriumból tegnap küldték szét a vidéki kerületi munkásbiztosító-pénztárak módosított szabályzatát és ügyrendjét, a mely a munkaadónak a betegségélyezés körül nagyobb és illő befolyást biztosít. A kerületi munkásbiztosítóknál ez alapon most már újból választják az igazgatósági tagokat s a munkaadók erősen szervezkednek, hogy befolyásukat érvényesítsék s az eddigi állapoton segítsenek.

— Vásáráthelyezés. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Tiszalucz községben (Zemplén megye) az 1910. évben a január hó 5-ére eső országos vásár január hó 11-én, az április hó 15-ére eső országos vásár április hó 14-én, a július hó 19-ére eső országos vásár július hó 11-én és végül a november hó 8-án tartassék kivételesen meg, miről a kassai kereskedelmi és iparkamara az érdekelteket értesíti.

— Az áldetektív érdeklődik. Ma éjjel nagy sikoltozás, larma, szaladgálás verte fel a Virág utca csöndjét. Egy fiatal embert tüdőztek, aki Kohn Zsuzsanna rendőri felügyelet alatt álló leány lakásán megjelent s tőle ékszerének felemutatását követelte. Hajnal Lidia rémes meggyilkolása óta, a szerelem piacán kétkedő elővigyázattal fogadnak minden gyanus férfit. Ez okozta, hogy Kohn Zsuzsanna gyanupörrel élt, amikor látogatója magát detektívnek adta ki és követelte, hogy ékszerait adja elő. A leány felszólította, hogy igazolja magát, de miután erre a látogató nem volt hajlandó, lármáznai kezdett:

— Gyilkos! Segítség! Ki akarnak rabolni!

A kétségbeesett kiáltásra a férfi kirántotta az ajtót s az utcára menekült. De a leány ide is követte s lármájával tapra állította az utcát. Az éj sötétjében az ismeretlen áldetektív azonban mégis elmenekült. Később Sárosi Árpád rendőrfogalmazó is nyomozott utána, de eredménytelenül.

— A szappan áremelkedése. Az osztrák szappangyárosok körében mozgalom indult meg arra nevezve, hogy a nyersanyagok jelentékeny áremelkedésére való tekintettel a szappan árát emeljék. A mozgalom eredményeként Ausztriában a szappant métermázsanként három és fél koronával drágább áron adják. Mint most értesülünk, a Magyarországi Szappangyárosok Egyesülete nálunk is tervezi a mosószappan árának jelentékeny emelését.

SALAMANDER cipők a legjobbak

Egyedüli raktára Kassán
Gutfreund Samu

Fő-utca 43-ik szám.

Női- Férfi, Chevreaux, Box, barna és fekete cipők egységára K 16.50.

— Nagy hideg Amerikában. A hideg még mindig igen tartós Amerikában. Két nappal ezelőtt ugyanis néhány fokkal zérus fölé emelkedett a hőmérséklet és zuhogott az eső; de a rákövetkező éjszakán hirtelen —26 C. fokra süllyedt a hőmérő s reggelre az egész város úgy festett, mintha üveggel vonták volna be. A járás szinte lehetetlen volt a tükörsima utcákban. A ki mégis kimerészkedett az utcára, csak négykézláb tudott előbbre jutni. Sokan korcsolyát csatoltak föl s úgy mentek dolguk után. A kocsiforgalom teljesen szűnelt s a villamos is csak nagynehezen tudott közlekedni. Aznap igen sok baleset történt Newyorkban. A kórházakba több mint ötszáz embert szállítottak be, a kik többnyire karjukat vagy lábukat törték el. Hármak olyan szerencsétlenül estek el, hogy holtan kerültek el a síkos uton. Tegnap néhány távirat azt jelentette, hogy a szokatlan nagy hideg következtében sok ember megfagyott. A vasúti forgalmat számos helyen megszüntették.

— A kassai Uránia Eperjesen. A kassai Uránia-színház ama terve, hogy kulturmisszióját minél szélesebb körben teljesítse, első sorban Eperjesen találta hálás talajra. Eperjesen az Uránia előadásai oly nagyfokú tetszésre találtak, hogy a közönség óhajának engedve, az Uránia előadásait a nyáron át is, a hét bizonyos napjain, állandósítani fogják. Legutóbb — mint Eperjesről közlik — az „Orosz-japán háború“ került színre Eötvösvényi Nagy Olivér dr. kassai jogakadémiai tanár előadásában, mely alkalommal oly nagyfokú érdeklődés nyilvánult, hogy közel háromszáz főre menő közönség, hely hiányában, kiszorult a színházból.

— Mértékhitelítés. A kassai kereskedelmi és iparkamara közhírré teszi, hogy a mértékhitelítési törvény életbeléptekor a közforgalomban használt hitelítetlen tejes palackok, tejes üvegpoharak és tejeskanonák hitelítésére nevezte megállapított átmeneti idő kormányhatóságilag egy évvel meghosszabbított. 1910. évi június hó 30-ig meghosszabbított továbbá az 1874. évi VIII. t. c. alapján felállított és hordójelzést teljesítő hordóhitelítési hivatalok további működése is. A kassai kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, továbbá arról is, hogy az állami mértékhitelítési hivatalok oly értelmű utasítást nyertek a miniszter urtól, mikép az esetben, ha a kijavított mértékek és mérőeszközök újból hitelítését a mértékhitelítési hivataloktól távol, de egy községben lakó telek egyszerre többen kérelmezik, úgy az esetben a megállapított pótdíjak az első munkanapra 25 korona, minden megkezdett további munkanapért 8 korona (egyszeri felszámítása mellett), a helyszínre szálljanak ki s a kijavított mértékeket és mérőeszközöket a kérelmezők által közmegegyezéssel kiszemelt és az illető állami mértékhitelítési hivatalnak előre bejelentett alkalmas helyiségben vegyék hitelítés alá.

— Az amerikai utiköltség. Zampa András tegnap reggel elindult Kiskázmér községből, hogy Amerikába vándoroljon. Kassán kiszállt s itt összeakadt több katona ösmerőseivel. Persze nagy mulatságot csaptak. Zampa már elköltött vagy husz koronát a nála levő 250 koronából, de később már nem akart fizetni. Erre a pajtásai megverték és kidobták a kocsimaból. A rendőr szedte fel az utcáról a részeg kivándorlót.

— Vaughan bárónő és Lipót király. A párizsi La Croix vasárnapi száma Vaughan bárónő esküvőjéről ezt írja: Az egyházi esküvőben nem lehet kételkedni, miután Mercier mekelti érsek pásztorlevelében közölte híveivel. Sokan azt kérdezhették, vajjon az egész dolog nem volt-e komédia Lipót király részéről. A király magánélete sajnálatos és bosszantó volt, de halála előtt megtért és másoknak például szolgálhat. A király rossz életmódja mellett is megtartotta hitét. A mikor decemberben nagyon betegnek érezte magát, magához hívatta a laekeni plébánost, a kinek meggyónt és a

kitől elfogadta az urvacsoráját. Vaughan bárónő ugyanazon a napon meggyónt a templomban. Ez történt tizenegy nappal a király halála előtt. Ekkor érkezett a kastélyba a laekeni plébános és a beteg király azt a kérést intézte hozzá, hogy végezze el az egyházi esketést. Az operáció előtt még egyszer elfogadta az urvacsoráját és bünbocsánatot kért in articulo mortis, miután így szólott: Életem Istennek kezében van és elveszem azt, a mit az isteni rendelkezés rám szab. Vaughan bárónőnek a beteg mellett való folytonos tartózkodását is az magyarázza meg, hogy a bárónő mint a király megeskettett felesége foglalta el az őt megillető helyet.

— Hamisított lipóti turó. A juhturónak, különösen „lipóti juhturó“ elnevezése alatt ismeretes tejterméknak hamisítása nagyon gyakori s leginkább zuzott nyers és főzött burgonyával hamisítatik s a lefőzött tejből készült turó soványságának palástolására margarinnal és növényzsírral keveredik. Ennek folytán a kereskedelemügyi miniszter utasította a hatóságokat, hogy a lipóti turó-gyárakban, nagyobb termelőknél és sajtüzletekben az 1895. évi XLVI. t. c. értelmében ellenőrzést tartassanak. Egyben értesíteni rendelte a kereskedelmi és iparkamara utján a sajt- és turókereskedőket, hogy mielőtt lipóti turót rendelnének, az árúból mintát kerjenek és azt az illetékes vegykísérleti állomásnál vegyelemeztessek, mert ha ily kis gondosságot sem tanúsítanak az üzletükben esetleg talált hamisított vagy a jelzett minőségnek meg nem felelő lipóti turó forgalomba hozataláért, ők lesznek felelőségre vonva s a felelőséget a gyárosra avagy termelőre át nem háríthatják, illetve a felelőségtől még abban az esetben sem mentesülnek, ha a gyáros avagy a termelő a hamisításért elítéltetik. Az a kérdés, vajjon a lipóti turó mely vidékről való lehet és hogy tartalmazza-e s mily mennyiségben teheturót, tanulmányozás alatt áll s ez iránt legközelebb szintén rendelkezni szándékozik a miniszter, azonban már a jelenleg fennálló rendelkezésekből is határozottan kitűnik, hogy burgonyaliszt, marhafaggyu, vagy ebből előállított zsíradék semmifele turó vagy sajtermékbe bele nem keverhető s ily keverék még a tény feltűntetése mellett sem hozható forgalomba.

— Az iparsó ára. A denaturált iparsó áranak 1910. évre leendő megállapítása tárgyában értesíti a kereskedelmi és iparkamara az érdekelteket, hogy a magyar kereskedelmi részvénytársaság, mint a magyar királyi sójövődék vezértügynöksége által szóddával denaturált iparsóra nevezte a jövő 1910. évre is azok az árak tartatnak fenn, a melyek 1909. évre megállapítottak. Ezek szerint a tiszta iparsó árak 100 métermázsán aluli mennyiségben métermázsánként 2 korona 70 fillérben, a tisztátalan iparsó pedig 2 korona 37 fillérben, 100 métermázsá vagy azon felüli mennyiségnél a tiszta iparsó métermázsánként 2 korona 40 fillérbe, a tisztátalan iparsó pedig 2 koronába számítatik.

— Elfogott kivándorlási hiéna. Eperjesről jelenük, hogy a csendőrség letartóztatta Grossmann Bernát sátorlajuhelyi kivándorlási ügynököt, akiről kiderítette, hogy igen sok katonaköteles ifjút beszélt rá, hogy Amerikába kivándoroljan. A csendőrség Grossmannt átadta az ügyészségnek.

— Lopás egy szeparéban. Ma éjjel Beregi Beni kávéházának egyik szeparéjából eltűnt egy női tollas kalap, egy kendő, egy szőnyeg, továbbá egy férfi felöltő. A lopással egyik volt pincérlányt Czudar Erzsébetet gyanúsítják, aki most Kassán facérkodik s bosszúból követhette el a lopást. A rendőrség megindította ellene az eljárást.

Berger nagy kávéház
az előkelő közönség találkozóhelye.
Hangversenyek: kedd, szerda, csütörtök, szombat, vasárnap.

A meghülés

az az ajtó, a mely a komoly betegségeket bebocsájtja. De a SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ becsukja az ajtót, még mielőtt a betegség oda beférközhessen.

A SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer-védjegyet — a halászt — kérjék figyelembe venni.

tisztaságával, emészthetőségével és gyógyító erejével nagy hírnévre tett szert.

Orvosok, szülésznők, szülők és betegek ajánlják mindennemű torok- és mellbajoknál, mint az egészség megbízható támaszát.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára — 2 K. 50 fillér. —

Kapható minden gyógytárban.

Színház.

Színházi műsor:

KEDDEN: A botrány.
SZERDÁN: A tanítónő.
CSÜTÖRTÖKÖN: Az erdőszéki leány.
PÉNTEKEN: Boccaccio.
SZOMBATON: Sári bíró.
VASÁRNAP: d. u. Orpheus az alvilágban.
este: Sári bíró.
HÉTFŐN: Sári bíró.

— A tanítónő Bródy Sándor költőien szép falusi életképét utítja föl szerda este a kassai színházban. A tanítónő, melynek szenzációs sikere volt nemcsak az összes magyar színházokban, hanem Berlinben is teljes új betanulással s új szereplőkkel került színre. A címszerepet ez alkalommal Harsányi Margit játssza, aki komoly művészi becsülvágyal készült erre a nagyhatású szerepre. Új szereplő Majthényi László, aki ifjabb Nagy Istvánt játssza, továbbá Sziklay a tanító, Császár Kamilla a kántorkisasszony, Bársony a káplán, Bihari a szolga-bíró, Jákó Kray Ida szerepében. A régi szereplők közül idősebb Nagy Istvánt Bartha, a nagyszonyt Bodrogi Lina játssza. A tanítónő szerdai reprizre iránt igen nagy az érdeklődés.

— Boccaccio. Suppé Ferenc nagy operettje, mely hatalmas orkesztrális felépítésével operai színvonalon áll, nagy és gondos előkészület után péntek este kerül színre. A repriz valószínűleg premierszámba megy, miután ezt az örökszép operettet már évek óta nem adták.

— Sári bíró — premierje. Moricz Zsigmond három felvonásos vígjátékát szombat este mutatják be Kassán, a főszerepben Faragó Ödönnel. A Nemzeti Színházban páratlanul álló nagy külső siker és a kritika komoly elismerése fogadta az új darabot, mely mostanába nagy híre emelkedett szerzőjének eddigi babérait csak szaporította. Moricz Zsigmond mint a népiélek kutatója, a legizmosabb magyar írók közül való. Darabjának érdekességét igazolja, hogy évtizedek óta nem volt akkora kasszasiker, mint a minőt a Sári bíró hozott a Nemzeti Színháznak. Az újdonság háromszor egymásután: szombat, vasárnap és hétfőn kerül színre.

Gázcoaks-ra

szóló megrendeléseket, későbbre való szállításra is, már most elfogadunk.

ÁRAK KICSINYBEN:

Darabos Coaks	...	Kor. 4.20, 100 kgr.-ként
Dió-	„	„ 4.40, 100 „

ÁRAK NAGYBAN.

Darabos Coaks	...	Kor. 3.72, 100 kgr.-ként
Dió-	„	„ 3.92, 100 „

házhöz szállítva vagy bérmentve a kassai állomásra szállítva.

Az általunk termelt gázcoaks a legjobb, legtisztább és legtakarékosabb tüzelőanyag és nem téveszthető össze más coaksneműek minőségével és áraival.

Az elmúlt téli hónapokban tapasztalt rendkívüli nehézségek miatt egyrészt, másrészt pedig mivel a szénműeknél általában áremelkedés várható, ajánlatos a coaksszükségletet már most fedezni.

A kassai légszeszgyár és villamtelep Igazgatósága.

Télen át nem érdemes a fehérneműt otthon mosatni,

mert

HALTENBERGER-nél

a fehérnemű legnagyobb fokú megkímélése mellett teljesen chlormész nélkül hófehérre mossák a fehérneműt, suly szerint (mángorolva) vagy darabonként való számitás mellett (vasalva).

Bővebb felvilágosítás nyerhető a felvételi üzletekben:

Kossuth Lajos-utca 3. szám,	Deák Ferenc-utca 32. szám.
Fő-utca (Andrássy-palota),	Szerecsen-utca 3. sz.

 Ön megtakarítja
a portóköltiséget is, amellyel, hogy teljes felelőséggel

Ön helyett elvégzem én

hirlapelőfizetéseit bármely fővárosi, vidéki, vagy külföldi lapra az eredeti áron és

Ön nem bajlódik
sem az utalvány megírásával, sem annak feladásával.

Hajnal Gyuláné
hirlapelőfizetési irodája, osztálysorsjegy árudája, dohánytőzsdéje,
hol finom levélpapírok és gyönyörű képes levélapok kaphatók.

Kassa, Fő-utca 79. sz.

Murányi József kiadó.

Építési és háztelkek eladása.

A gőzfürdő mellett fekvő **Gróf Andrássy-féle kert** a városi közgyűlés engedélyével **parcellázás alá kerül.**

Ez a telek, három széles, új utcával elválasztva, **több építési és háztelkekre oszlik fel s parcellánként eladó.** A felparcellázott telek, amely **építkezésre igen alkalmas**, a központhoz közel, a város **belsejében fekszik.**

Az építési telkek **olcsó árai-ról és egyéb előnyös feltételekről** részletes felvilágosítást nyújt

dr. Halmi Béla és dr. Halmi Felix
ügyvédek társirodája.
Kassa Fő-utca 25. l. em.

SAJÁT ÉRDEKE ELLEN

cselekszik, ha a kazinci szén ki nem próbálja. Szobafűtésre, kazántüzelésre, cséplésre a

kazinci szén

egyaránt kitűnően beválik.

Felsőmagyarországi képv. előség:

UNGAR ADOLF KASSA.

SZULTÁN

nagyon kellemes, tiszta ízű szén-savban gazdag, lithion-tartalmu ásványvíz

Gyógyító és üdítő ital.

Lithium tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyag-bajok esetében, továbbá a légző- és emésztős szervek hurutos bajainak gyógyítására.

Hugyhajtó és huygöldő!

SZULTÁN

Lithion-gyógyforrás-vállalat.
Kutkezelőség és központi iroda:
EPERJES.

Igazgatóság: **BUDAPEST.**
IV., Ferenc József-rakpart 22. sz.

Kapható Kassa minden ásványvíz-kereskedésben és vendéglőben.

Makulatura papir

III kicsiben és nagyban III
jutányos áron kapható III
a „NAPLO” kiadóhivatalában Kassán.
— Harang-utca 9-ik szám. —

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.